

BIHARI ALBERTNÉ

Csabai László felterjesztése a Móricz Zsigmond-emlékéremre*

Csabai László író, költő, történelem-német szakos tanár, könyvtáros, a Szépirók Társasága és a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület tagja, a Móricz Zsigmond Olvasókör társvezetője.

Nyíregyházán született 1969-ben, egy szegedi és egy zwickaui megszakítással azóta is itt él. Az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban érettségizett. A Nyíregyházi Főiskola elvégzése után a Lippai János Mezőgazdasági Szakképző Iskola nyelvtanáraként és könyvtárosaként dolgozott. Jelenleg a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium könyvtárosánára.

Csabai László a szemünk láttára vált országosan ismert íróvá, szinte üstökösként robbant be az irodalmi közéletbe. Egyesületünk tagjaként közelről láthattuk, olvashattuk, ismerhettük meg írói tehetségének kibontakozását. Olvasóköri találkozóinon több esetben a Kör tagjai hallhatták felolvasásában először regényrészleteit, novelláit. Ezeken a találkozókön aktívan jelen van, témajavasatai, ötletei mellett a kortárs, illetve a klasszikus szerzők műveinek értelmezéséhez is jelentős segítséget nyújt.

Első elbeszéléskötete, *A hiéna reggelije* címmel 2006-ban jelent meg. A könyvet elsőként egyesületünk égisze alatt mutatta be a könyvtárban, mint ahogy ez a következő kötetek esetében is történt. 2008-tól tartja magát írónak: a lapok írásait ekkor kezdték el rendszeresen közölni.

A szakmai és közönségikert számára Szindbád-történetei hozták meg, amelyek 2010 és 2021 között négy kötetben láttak napvilágot a Magvető Kiadónál. A sorozat első darabja, a *Szindbád, a detektív* 2010-ben jelent meg; műfaja novellafüzér. A gyermekkorát az apjával Bagdadban töltő, s ott Szindbádnak elkeresztelt fiú az első világháború után hazatér szülővárosába, Nyárligetre, majd végzett detektívként a város szolgálatába áll. A fiatal nyomozó már első ügyével bizonyít, s a könyvben még 13 kisebb-nagyobb esetet old meg. Ezek során az író sok ismerős helyszínen vezet végig bennünket. A mű izgalmas az utazás a város múltjában a bekerült lakosoknak (én is az vagyok) és a tősgyökereseknek egyaránt.

Három év múlva, 2013-ban került az olvasók asztalára a folytatás, a *Szindbád Szibériában*. A Bagdadot és Nyárligetet megjárt hős a negyvenes évek Szibériájába viszi el az olvasót. Burjátföldre kerül fogolyként, ahol a szintén képzelt – de nagyon is valós alapokra épülő – Pervijplan városában lesz nyomozó. Sorra kapja a felderítendő ügye-

* A felterjesztés elhangzott 2021. október 15-én Nyíregyházán, a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban, a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület által adományozott Móricz Zsigmond-emlékérem átadónépepségén.

ket, melyek remek alkalmat szolgáltatnak a szerzőnek, hogy bemutassa az egzotikus Szibériát. Keresztül-kasul utazgathatunk a zord vidéken, s mindenhol izgalmas történetekkel, ősi burját hagyományokkal ismerkedhetünk meg. A regény akár ismeretterjesztő könyvként is olvasható, olyan információáradattal találkozhatunk az oldalakon.

Négy év múlva, 2017-ben hagyta el a nyomdát a *Szindbád, a forradalmár*. Szindbád, a detektív a kényszerű szibériai „kitérő” után ismét Nyárligeten találja magát, ahol a népi demokráciának nevezett állam rendőrségének tisztje lesz. A könyv a magyar vidék egyik legnyomorúságosabb időszakát, s a bűnügyek ürügyén az emberi lélek legsötétebb titkait mutatja be. Ám az utazás a sok szörnyűség ellenére sem válik pokoljárássá: a szereplők gondolatai és tettei mögül mintha egy rejtett, mitikus világ tűnne elő; a szerző finom humora és derűje otthonossá teszi ezt a széttört világot.

Az idén, 2021-ben látott napvilágot az újabb Szindbád-könyv, az *Inspektor Szindbád*. A sikeres bűnügyi nyomozó ezúttal az '56-os forradalom után az NSZK-ba emigrál, és ott mint elismert főfelügyelő ered egy hétköznapi tünő gyilkosság elkövetőjének nyomába. Maga a szöveg és történetészövés is hasonlóképpen gördülékeny, mint amit már megszokhattunk a korábbi Szindbád-históriákban.

E négy nagyszabású alkotás között a Csabai László novelláskötetekkel is jelentkezett. 2014-ben jelent meg a *Száraz évszak*: Páros novellák, majd 2019-ben *A vidék lelke: Hármás történetek* című kötete, ez utóbbit Mészöly Miklós-díjjal ismerték el 2020-ban. Az említett két novelláskötet népszerűsége jelzi, hogy Csabai László sikeresen honosította meg irodalmunkban a „duovella”, vagyis a páros novella, valamint a „triovella”, vagyis a hármás novella műfaját.

Írásai számtalan folyóiratban olvashatók. Ízelítőül megemlítek néhányat: *Alföld, Bárka online, Élet és Irodalom, A Vörös Postakocsi, Tiszatáj, Bárka, Pannon Tükör, Helikon, Spanyolnátha, Szabolcs-szatmár-beregi Szemle, Eső, Látó, dunszt.sk. A legyőzött* című elbeszélésének adaptációját Reviczky Gábor főszerkesztésével Magyar Rádió mutatta be.

Csabai László az országos, a regionális és helyi irodalmi közélet rendszeres szereplője. Irodalmi fesztiválok, táborok, író-olvasó találkozók, könyvbemutatók, olvasóköri alkalmak, felolvasások, országos Braille olvasási versenyek, online és személyes beszélgetőműsorok közkedvelt, népszerű közreműködője.

Egyesületi irodalmi kirándulásaink, városismereti-irodalmi sétáink aktív, lelkes résztvevője és szereplője.

Írói munkásságát több díjjal ismerték el. 2010-ben A Vörös Postakocsi-díjban, 2014-ben Békés Pál-díjban, valamint NKA Ösztöndíjban részesült, 2018-ban Artisjus-díjat, 2020-ban Mészöly Miklós-díjat kapott. A 2020-ban *A vidék lelke* az Aegon Irodalmi Díjra esélyes könyvei között szerepelt.

Csabai László üde színfolt az irodalomban. Novellái ott gyökereznek a jól ismert, vagy még mindig nem eléggé ismert nyírségi és beregi világban, innen indulnak el, vagy ide kanyarodnak vissza. Lebilincselően izgalmas könyvei az olvasók és a hivatásos műértők tetszését, elismerését egyaránt elnyerték. Ember- és földközeli írásai, történet-központúsága által az olvasónak nem esik nehezére behelyezkedni és belefedkezni a – múltat vagy éppen a jelent tükröző – történetekbe. Mesterien használja

a lélektani krimi fogásait, mialatt életszerű és plasztikus figurák sorát hozza létre a történelmi háttér alapos, aprómunkával történő hiteles felvázolása közben. Olvasóként a legnagyobb öröm annak a felfedezése, hogy észre sem vesszük, mennyire könnyedén áll elénk a kor, amelyben a cselekmény játszódik. Az egész kortárs magyar prózában egyedülálló az az intenzitás és nyelvi könnyedség, amellyel a táj rövid felskiccelését, az évszakok vagy az időjárás leírását a cselekményhez tudja kötni.

Csabai László érdeklődő ember, s tudjuk, az érdeklődő ember érdekes, mint ahogy az általunk kitüntetett szerző is izgalmas, karizmatikus, impulzív egyéniség. Nagy utat tett meg Nyíregyházáról az irodalom magaslataiba, s reméljük, hogy ragyogó dicsfényéből az íróvá válás útján őt kísérő egyesületünkre is esik egy kis fénysugár.

Örülünk, hogy az ez évi díjat egy kiváló, értékes, egyéni hangú írónak, régióink és városunk büszkeségének, Csabai Lászlónak nyújthatjuk át. Szeretettel gratulálunk!